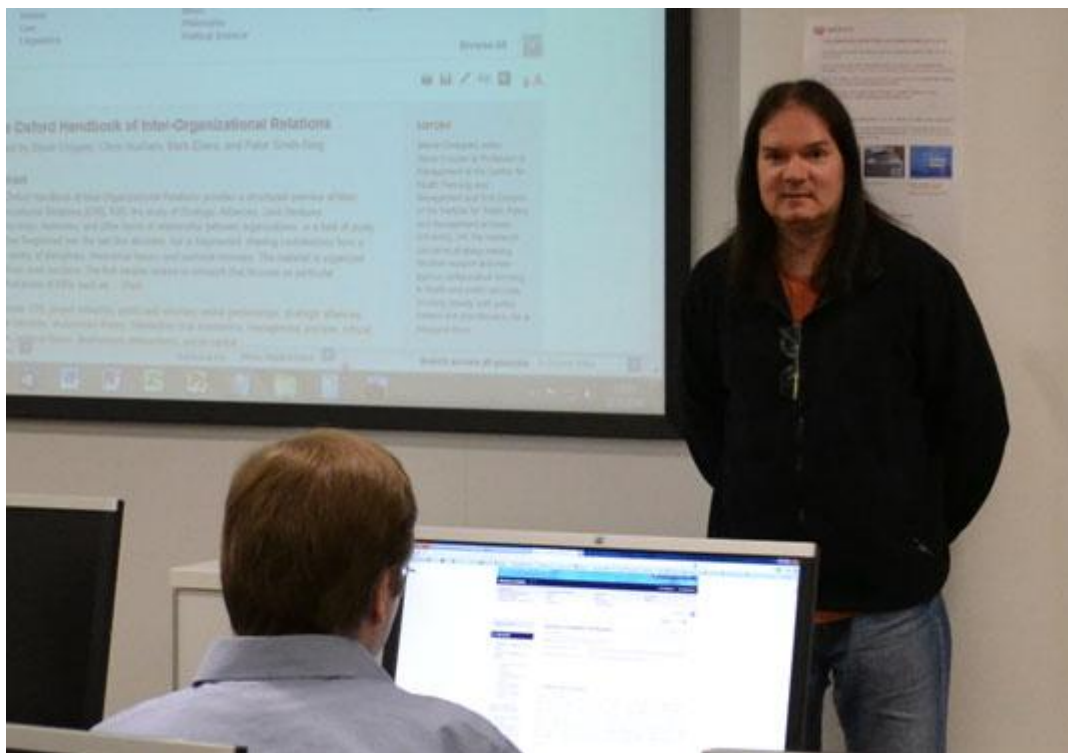

E-kirjaoppia työpajoista

Posted on [19.6.2014](#) by [e-library - EP / HULib](#)

Kuinka pitkä on e-kirjan laina-aika? Miksi laina-ajat vaihtelevat eri palvelujen kirjoissa? Miten palautan e-kirjan? Voinko kopioida osia e-kirjatiedostosta omalle koneelleni? Toimiiko copy/paste? Voinko ladata kirjan tabletilleni, jotta voisin lukea sitä myös paikoissa, joissa on huonot verkkoyhteydet tai ei yhteyksiä lainkaan? Olen ladannut kirjan iPadilleni, mutta en saa sitä auki, missä vika? Voinko lähettää e-kirjan tiedostona kaverille? Kuinka kaikki digitaaliset kappaleet voivat olla yhtä aikaa lainassa? Kuinka e-kirja voi olla loppu?

Muun muassa tämäntapaisilla kysymyksillä asiakkaamme ovat pommittaneet asiakaspalveluhenkilökuntaamme. Kiitos kevään aikana järjestettyjen e-kirjatyöpajojen, meillä alkaa olla koko joukko asiakaspalvelijoita, jotka osaavat vastata entistä paremmin moniin yllä esitettyihin kysymyksiin. Työpajoja, joissa on tarkasteltu aina parin kirjapalvelun kirjojen käyttöön liittyviä kummervenkejä kerrallaan, on järjestetty yhteensä jo parisenkymmentä eri kampuskirjastoissa ja yksi Kansalliskirjastossakin.

Mika Hirvonen – yksi työpajojen kantavista voimista

E-kirjojen käytön ei pitäisi olla niin hankalaa, että tarvitaan oikein opastusta ja koulutusta opastajille, siitä olemme varmaan kaikki samaa mieltä. Mahdollisuutemme vaikuttaa kustantajien ja välittäjien käyttöliittymiin ja käyttöehtoihin ovat kuitenkin rajalliset. Käytettävämpään suuntaan muutamakin liittymistä ovat viime vuosina kehittyneet, joten toivoa ruusuisemmasta tulevaisuudesta on.

Omia lisäongelmiaan asiakkaille tuottavat eri palvelujen käyttöliittymien ja niiden kautta tilattujen kirjojen käyttöehtojen ja käyttömahdollisuuksien erilaisuus. Tämä käyttöliittymä-

käyttöehtokirjavuus juontuu paljolti siitä, että kaikkia toivottuja sisältöjä ei ole ollut tarjolla yhden tai muutaman harvalukuisen välittäjän palvelussa. Kirjastoon on tilattu e-kirjoja yhteensä yli kolmenkymmenen palvelun kautta, mikäli otetaan huomioon myös ne e-kirjat ja e-hakuteokset, jotka sisältyvät niin kutsuttuihin monimuotoisiin aineistoihin, joissa saattaa olla tarjolla niin kirjoja, lehtiä kuin pelkkiä viitteitäkin.

Teijo Kuvaja – toinen työpajojen kantava voima

E-kirjatyöpajoissa on keskitytty opiskelemaan kaikkein käytetyimpien e-kirjojen käyttökiemuroita, joista on tullut asiakkailta kaikkein eniten kysymyksiä. Oleellinen osa pajatyöskentelyä on ollut osallistujien omakohtainen harjoittelu. Toivoa sopii, että pajat ovat innostaneet osallistujia harjoittelemaan e-kirjojen käyttöä myös itsekseen ja kokeilemaan ehkä sellaisillakin alustoilla olevien kirjojen käyttöä, joita pajoissa ei (vielä) ole käsitelty.

E-kirjaopastajana ei pääse jumiutumaan!

Tutustuminen useammanlaisiin e-kirjapalveluihin lisännee pajoihin osallistuneiden valmiuksia suhtautua tyynesti myös e-kirja-alustojen käyttöliittymämuutoksiin, joita on mitä todennäköisimmin luvassa. Muutoksia saattaa tapahtua myös kirjaston omasta aloitteesta: voi esimerkiksi olla, että *Dawsonera*-palvelun kirjoja yliopiston koneelta lähestyvän ei tarvitsekaan enää tulevaisuudessa kirjautua tavallaan uudestaan, vaan niihin mennään samaan tapaan kuin muihinkin e-kirjoihimme.

Rinnan työpajoihin valmistautumisen kanssa on tuotettu entistä [kattavampaa e-kirjaohjeistoa](#) *LibGuides* -alustalle. Se sisältää tietoja eri alustoilla olevien e-kirjojen käyttömahdollisuuksista sekä ohjeita niiden lataamisesta eri mobiililaitteille. Ohjeita on tätä kirjoitettaessa 13 eri alustalla olevien e-kirjojen käytöstä. Oppaan kehittämisessä ja pitämisessä ajan tasalla riittää työsarkaa. Työpajalaiset ja muutamat muutkin kirjastolaiset ovat jo palautteillaan osallistuneet tähän työhön. Mukaan opasta kehittämään sopii ja ehtii hyvin tulla jatkossakin.

Opas tulee vielä muuttumaan paitsi sisällöltään myös ulkoasultaan. Miten oppaan sitten löytää? Ihanteellista tietysti olisi, jos tällaista opastusta voisi tarjota käyttöyhteydessä. Nykyiset hakupalvelumme eivät oikein anna mahdollisuuksia tähän. HELKAN e-kirjatietueissa on kirjan verkko-osoitteen alla linkki *Käyttöehdot ja palaute* ([esimerkkietue](#)), josta pääsee sivulle, jossa on tarjolla linkki näihin ohjeisiin. Toivoo sopii, että tuleva asiakasliittymämme (finna) tarjoaa paremmat edellytykset tuoda ohjeistusta käyttöyhteyksiin.

Linkki oppaaseen on toki tarjolla myös erinäisissä paikoissa verkkosivuillamme (mm. *UKK ja Tiedonhankinnan oppaat*) ja tulee olemaan kesän aikana toteutuvan verkkosivu-uudistuksen jälkeenkin. Verkkosivujemme hakutoiminnon kautta E-kirjaopas löytyy, samoin Googlen. Siitä pyrimme pitämään huolen.

Teksti:

Eeva Peltonen
(e)Kirjastonhoitaja

Kuvat:

Juha Pesonen
Kirjastonhoitaja